

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34398
Nom	Salut laboral
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1200 - Grau Infermeria	Facultat d'Infermeria i Podologia	4	Primer quadrimestre
1213 - Grau en Infermeria (Ontinyent)	Facultat d'Infermeria i Podologia	4	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1200 - Grau Infermeria	21 - Formació optativa	Optativa
1213 - Grau en Infermeria (Ontinyent)	21 - Formació optativa	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
VISCONTI GIJON, JOSE VICENTE	125 - Infermeria

RESUM

La Llei de Prevenció de Riscos Laborals de 1995 va introduir una nova filosofia en la forma d'entendre la prevenció de riscos en l'empresa. Aquesta filosofia, no obstant això, no va tenir la traducció pràctica desitjada com es va encarregar d'assenyalar la pròpia Estrategia Española de Seguridad y Salud en el Trabajo 2007-2012 en ocupar-se del diagnòstic dels principals problemes i debilitats del sistema de salut laboral que es venien observant. En ella s'assenyalava, per exemple, «la falta d'un nivell adequat d'integració de la prevenció en l'empresa, així com un compliment més formal i burocràtic que real i efectiu de les obligacions preventives». Així mateix, s'abundava que «la relació entre recursos preventius propis i aliens en les empreses, la qualitat de les activitats preventives, la formació de professionals i treballadors són qüestions que poden i deuen millorar-se. Superada la fase d'establiment d'una organització preventiva en les empreses que complira els requisits legals exigits, resulta necessari adoptar noves mesures i obrir un gran debat entre tots els subjectes implicats sobre com perfeccionar l'eficàcia i la qualitat de la prevenció de riscos laborals en el nostre país».

Per açò, l'esmentada estratègia es plantejava, en el seu Objectiu 2, dedicat a millorar l'eficàcia i qualitat del sistema de prevenció, que «l'Administració General de l'Estat i les administracions de les comunitats

autònomes establiran uns criteris de qualitat i eficàcia exigibles als serveis de prevenció aliens». Es denunciava així el que uns altres assenyalaven, més directament, com a pràctiques burocràtiques i de baixa qualitat, generalitzades en la major part dels serveis de prevenció.

Se subratllaven, en definitiva, dos problemes: la falta d'integració de l'activitat preventiva en l'empresa i falta de qualitat i eficàcia dels Serveis de prevenció per a atendre a les necessitats de les empreses.

El programa que es proposa en aquesta assignatura pretén contribuir a pal·liar aquestes deficiències mitjançant la inclusió de continguts que incideixen directament en aquesta problemàtica, contemplant un àrea de coneixement (o unitat temàtica) sobre «gestió de la prevenció», que compta amb cinc temes.

L'assignatura inclou, a més, altres dues àrees de coneixement més tradicionals de la salut laboral, com són els reflectits en la unitat d'«introducció a la salut laboral», en la qual es repassen els conceptes bàsics, l'organització del sistema de prevenció de riscos laborals i l'activitat preventiva en l'empresa, d'una banda. I els inclosos en la unitat temàtica sobre «factors de risc» en la qual es realitza un repàs als principals factors de risc laboral presents en les empreses.

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Per a un millor aprofitament de l'assignatura l'alumnat haurà de disposar de coneixements bàsics de:

Anatomia humana

Fisiologia

Fonaments de psicologia en ciències de la salut

Salut pública

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)

1200 - Grau Infermeria

- Reflexionar sobre la importància de l'anàlisi de gènere en salut i comprendre com en funció d'aquells estils de vida, l'ús del temps i les condicions de treball tenen un impacte en la salut de les persones.
- Treballar en equip, entenent aquest com a unitat bàsica en què s'integren, estructuren i organitzen, de forma uni- o multidisciplinària i interdisciplinària, els professionals i altre personal de les organitzacions assistencials, com a forma d'assegurar la qualitat de l'atenció sanitària.
- Mantenir i actualitzar la competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge de manera autònoma de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat en l'atenció a la salut.

- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica, biomèdica i sanitària, per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i epidemiològica.
- Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes aplicant, entre d'altres, l'enfocament de gènere.
- Aplicar les tecnologies i sistemes d'informació i comunicació de les cures de salut.
- Treball fi de grau. Matèria transversal el treball de la qual es realitzarà associat a diferents matèries.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

1. Definir el model causal de les relacions entre el treball i la salut.
2. Definir els conceptes bàsics de la salut laboral i la prevenció de riscos laborals.
3. Reconèixer el marc jurídic de la prevenció de riscos laborals.
4. Comprendre l'organització i el funcionament de la gestió de la prevenció en l'empresa.
5. Reconèixer i manejar la metodologia d'investigació d'accidents.
6. Identificar els riscos derivats de l'ambient de treball i la manera de prevenir-los.
7. Identificar els riscos derivats de la càrrega física de treball i la manera de prevenir-los.
8. Identificar els riscos derivats de les condicions d'ocupació i la manera de prevenir-los.
9. Reconèixer les bases teòriques de la gestió del risc laboral.
10. Comprendre el funcionament dels serveis de prevenció i definir els criteris de qualitat de la seua actuació.
11. Gestionar la informació necessària per a l'actuació preventiva en l'empresa.
12. Conèixer els mecanismes de comunicació per a la gestió preventiva en l'empresa.
13. Discutir les formes que pot adoptar la participació dels treballadors en l'empresa.
14. Reconèixer els principis que regeixen la negociació col·lectiva.
15. Identificar els factors pronòstic de la discapacitat laboral.
16. Reconèixer els processos de reincorporació al treball, els factors pronòstic, els rols dels actors i els models d'intervenció en la discapacitat laboral

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. INTRODUCCIÓ A LA SALUT LABORAL

Tema 1: Treball y salut. Conceptes. Models. Indicadors. Accidents de treball. Malalties professionals. Malalties laborals. Condicions d'ocupació i salut.

Tema 2: Organització del sistema de prevenció de riscos laborals. Marc jurídic de la prevenció. Organismes públics. El Sistema de la Seguretat Social.

Tema 3: L'activitat preventiva en l'empresa. La gestió de la prevenció. L'avaluació dels riscos. La vigilància de la salut.

2. FACTORS DE RISC I PATOLOGIA LABORAL

Tema 4: Seguretat i accidents de treball. Factores de riesgo del accidente de trabajo. Normativa de seguridad. Investigació de accidentés.

Tema 5: Higiene industrial. Agents físics: soroll, radiacions, il·luminació, temperatura. Agents químics. Nanotecnologies. Identificació dels riscos. Prevenció dels riscos.

Tema 6: Ergonomia. Esforç físic i manipulació de càrregues. Risc postural. Moviments repetitius. Identificació dels riscos. Prevenció dels riscos.

Tema 7: Psicociologia laboral. Factors de risc psicociol. Pràctiques de gestió de la mà d'obra. Assetjament laboral. Identificació dels riscos. Prevenció dels riscos.

3. GESTIÓ DE LA PREVENCIÓ

Tema 8: Gestió del risc laboral en l'empresa. Bases per a la gestió del risc laboral en l'empresa. Concepte de cultura preventiva. Risc sistèmic i governança del risc.

Tema 9: Rol del Servei de Prevenció. Estructura i funcions del Servei de Prevenció. Concepte de qualitat aplicat al Servei de Prevenció. Avaluació dels Serveis de Prevenció.

Tema 10: Bases metodològiques. Gestió de la informació. Intervenció preventiva. Avaluació de resultats.

Tema 11: Bases operatives. La comunicació en l'empresa. Participació dels treballadors i treballadores. La negociació col·lectiva.

Tema 12: Gestió de la reincorporació al treball. Discapacitat i factors pronòstic. Rols. Competències. Models d'intervenció. Ferramentés de gestió.

4. PROGRAMA PRÀCTIC

En cadascun dels temes s'aniran intercalant classes pràctiques a manera de taller, el les que es treballaran habilitats de recerca i tractament d'informació pertinent i d'utilització d'eines de coneixement: llistats d'observació, qüestionaris, etc.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	27,00	100
Pràctiques en aula	8,00	100
Pràctiques en aula informàtica	4,00	100
Pràctiques en laboratori	4,00	100
Tutories reglades	2,00	100
Elaboració de treballs en grup	7,50	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

En funció de les competències, dels objectius d'aprenentatge i dels continguts s'utilitzaran diversos mètodes: metodologia expositiva, treball cooperatiu, discussions en grup, comentari de text, activitats pràctiques i d'aplicació, individuals i grupals, etc. S'utilitzarà una metodologia participativa i dinàmica amb la finalitat de promoure la implicació i la participació de l'alumnat en les classes, incloent explicacions del professorat per a aclarir els pressupostos teòrics. S'usarà el debat quan procedisca i es desenrotllaran treballs pràctics, exposicions i projectes de diversa índole relacionats amb la professió docent i amb la temàtica del mòdul.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es durà a terme de forma continuada a través de la valoració de l'assistència, la participació i l'elaboració-entrega d'activitats grupals on cada estudiant pose de manifest els coneixements adquirits.

Els temes seran proposats pel professorat; si bé, l'alumnat, amb la deguda justificació, podrà proposar un tema que necessàriament ha de ser aprovat pel professorat.

La distribució de la puntuació s'efectuarà tenint en compte el següent:

- a) Assistència-participació (30%).
- b) Examen tipus test d'entre 30-40 preguntes amb tres alternatives i només una resposta correcta (70%).

Per a poder superar l'assignatura l'estudiantat haurà d'aconseguir una puntuació igual o superior a 5 punts sobre 10, tant de manera global com en cadascuna de les activitats avaluable.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- III Foro ISTAS de Salud Laboral. (2003). Hacer lo que hay que hacer y hacerlo bien. La gestión de la salud y se ISTAS (Instituto Sindical de Trabajo, Ambiente y Salud). <http://istas.net/descargas/IIIforo.pdf>
- Boix P, Rodryguez A, coord. Criterios de buena práctica profesional en actividades prev <https://www.insst.es/documentacion/catalogo-de-publicaciones/criterios-de-buena-practica-profesional-en-actividad>
- Falagán Mj, Canga A, Ferrer P, Fernandez JM. (2000). Manual básico de prevención de riesgos laborales. H Ergonomía. Oviedo: Sociedad Asturiana de Medicina y Seguridad en el Trabajo y Fundación <https://prevencionar.com/media/2017/02/Manual-basico-de-PRL.pdf>
- Rescalvo F. (2004). Ergonomía y salud. Junta de Castilla y León <https://trabajoyprevencion.jcyl.es/web/jcyl/TrabajoYPrevencion/es/Plantilla100Detalle/1284383247916/Publicacion>
- VV.AA. (2012). Riesgos para la salud y la seguridad en el trabajo en el sector sanitario. Guía de buenas prácticas. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones de la Union Europea. <https://op.europa.eu/es/publication-detail/-/publication/4cb4-b787-4538ac5f0238>
- Ruiz Frutos C, García A, Delclós J, Benavides FG (eds). (2013). Salud Laboral. Conceptos y técnicas de prevención de riesgos laborales. 4a Ed. Barcelona: Masson.
- II Foro ISTAS de Salud Laboral. (2000). Vigilar la salud, prevenir el riesgo. Madrid: ISTAS (Instituto Sindical de Trabajo, Ambiente y Salud). <http://istas.net/descargas/IIforo.pdf>